

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decas Selectarum Quæstionum

Vogel, Gerhard Georg Wilhelm

Ingolstadii, 1728

Quæstio II. An Ecclesia de prædiis & bonis noviter acquisitis teneatur
solvere Tributa realia antiquitùs pendi solita, à Principe Titulo jurisdictionis
iisdem imposita?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62148)

QUÆSTIO II.

An Ecclesia de prædiis & bonis noviter acquisitis teneatur solvere Tributa realia antiquitus pendenda solita, à Principe Titulo jurisdictionis iisdem imposta?

SUMMARI A.

N. 1. 2. Definitur Tributum & dupliciter dividitur. 3. quadruplici Titulo Tributum potest exigere princeps. 4. 5. 6. 7. expenditur quali Titulo Tributa Ecclesiis imponi possint. 8. questio movetur utrum imposta Titulo jurisdictionis etiam ab eis solvi debeant, si prædia acquirant, 9. ad 17. referuntur DD. & rationes negantium. 17. 18. contraria sententia defenditur. 19. 20. 21. & variis textibus stabilitur. 22. 23. paritas cum privato instituitur. 24. alia ex servitutis natura depromitur. 25. praxin pro hac sententiâ militare tradunt DD. 26. quæ etiam per leges confirmatur. 27. negatur Tributa ista exigi Titulo jurisdictionis. 28. perpenditur veritas axiomatis ex l. 98. ff. de V. O. desumpti. 30. explicatur cap. de Imm. in 6. it. auth. item nulla Cod. de Episcop. 31. 32. assignatur quo ad hunc effectum differentia inter Tributa nova & antiqua, 33. 34. 35. rejicitur sententia D. Gletle afferentis bonorum Ecclesiæ à jurisdictione seculari exemptionem provenire tantum à cessione Principum. 36. eluditur Paritas cum exemptione servi ad SS. ordines transeuntis instituta. 37. extenditur hæc sententia ad bona patrimonialia Clericorum. 38. quibus tamen inspecto jure nova tributa imponi nequeunt.

Tributum à Zoefio ad ff. tit. de public. vectigal. & commiss. Sc. n. 8. & communiter ab aliis definitur, quod sit *onus fructum ratione soli præstari solitum ab ejus possessore*; varias easque notissimas recipit divisiones. Ego, ut pro instituti more rem brevibus absolvam, id in tres scitu hic necessarias partiar. Itaque Tributum aliud est personale aliud reale. *Personale* licet juxta definitionem à me datam nequeat propriè & strictè dici Tributum, cum non sit *onus fructuum*, communius tamen à Doctoribus cum Laym. *Th. moral. l. 3. tr. p. 1. c. 3.* recipitur diciturque illud, quod imponitur singulis capitibus, sive personis non attentâ facultatum proportionem, & nuncupari solet *capitatio*. De qua Laym. *cit. loc.* & Civilistæ in *l. fin. ff. de muner. & honor. reale*

Reale e contra est, quod imponitur rebus fundisque immobilibus, eorumque possessoribus pro rata possessionis. Suarius l. 5. de LL. c. 13. n. 3. dein aliud est *ordinarium*. quod certum & quot annis recurrentem ex communi lege antiqua vel nova præstationem continet, penditurque Principi vel Magistratui sæculari ad sublevanda R. P. cæ. onera aliud *extraordinarium*, quod emergente quâdam necessitate vel utilitate publicâ à possessoribus justâ proportionem exigitur. Denique aliud est *antiquum*, quod, ad sensum hujus loci, ratione prædiorum jam solutum fuit, antequam ea in manus Clericorum vel Ecclesiæ venirent. Aliud *novum* quod tum prius ab Ecclesia exigitur, dum bona actualiter possidet.

It autem Tributum à Principe vel legitimo superiore justè imponatur, ratio-
nabilis causa requiritur juxta omnes, idque inde patet, quod Dominium altum sive
eminens aut politicum in bona subditorum Principi aliter non competat nec
in plus, quàm permittat necessitas vel utilitas publica communitatis illius, cui
tanquam Minister, Defensor, Custos ac Rector est constitutus; uti explosis quo-
rundam Pseudopoliticorum, potissimum Machiavelli affectarum, fœdis princi-
piis statuunt TT. & CC. numero & autoritate aliis longè superiores cum
Medin. de restitut. q. 13. & q. 14. Sot. de J. & J. q. ult. art. ult. Less. eod. l. 2.
c. 33. dubit. 6. n. 1. Molin. D. 667. quibus accedunt Legistæ fere omnes uti vide-
re est apud Klockium de Contrib. c. 7. n. 4. Quales vero sufficiant causæ, solidè
expendit Clariff. P. Ant. Söll Q. Canon. de Trib. p. 2. c. 2. per tot. Notan-
dum tamen bene est in dubio semper præsumi causam justam adesse arg. C. 23.
q. 1. tenerique subditos ad præstationem Tributorum; uti cum communi re-
solvit & fusè evincit cit. Author p. 3. cap. un. q. 3. non autem in imponente suf-
ficit sola causa, sed requiritur insuper in eo legitima autoritas; sive Titulus, vi
cujus illa imponere valeat; cujus quatuor potissimum genera à CC. assignan-
tur. Itaque.

I. Est titulus Jurisdictionis, quam habet Princeps in suos subditos, tan-
quam Caput in sua membra, in ordine ad eorundem gubernationem per varia
præcepta, & leges dirigenda. II. Est titulus pacti, & specialis reservatio-
nis, quando scilicet in ipsa alienatione, & transmutatione prædiorum, iisdem
onus impositum est, ut omni anno certum quid præstent. III. Est titulus
Dominii particularis, quod habet hominus directus in re sua, cujus utile Domi-
nium alteri concessit. IV. Denique est titulus impensarum omnium cele-
berrimus, & in praxi usitatissimus, quando nimirum exiguntur impensæ in ope-
ra publica, vel in utilitatem communem locandæ; v. g. si viæ forent itineribus
aptandæ, aut reddendæ à latronibus securæ: si adversus hostium impetus ex-
truenda sint propugnacula. &c. vid Clariff. P. Pichler, ad tit. de Imm. n. 27.
in f. Sicut nunc in puncto juris satis communis est Catholicorum sententia: 4
onera, & tributa nova prædiis ab Ecclesia jam acquisitis, titulo Jurisdictionis
imponi neutiquam posse, per cap. non minus 4. de Immunit. Eccles. & ex ratione:
quod postquam bona legitime & absolute aliquando in Ecclesiam translata
sunt, nulla amplius sæculari Potestate in ea competat Jurisdictio; auth. item nulla
Cod. de Episcop. & Clericis. cap. 1. de Imm. in 6. Suarez l. 4. de Immunit. c. 20.

- n. 2. Barbos. l. 1. jur. Eccl. cap. 39. §. 5. n. 8. Pirringh. ad tit. de censib. n. 44. & ad tit. de Immun. n. 56. Schambogen. n. 62. Clarissimi P. P. Pichler §. 2. n. 28. & c. Schmalzgr. gr. n. 21. Magnif. P. Schmier. jurisprudent. Can. Civili l. 3. tr. de person. reb. & jurib. Eccles. p. 3. cap. 4. sect. 2. §. 1. n. 179. P. Engel ad tit. de Immunit. §. 2. per tot. P. König, & P. Bened. Schmier *ibid.* Sic etiam vix ullum reperire licebit, qui neget tributa prædiis vi specialis pacti, & reservationis, aut etiam dominiæ particularis imposita, ab Ecclesia, & ejus Ministris solvi debere, si prædia ista postmodum in eorum manus deveniant, uti habet non tantum Communis, sed etiam ipse P. Ægid. Ranbeck Immunitatis Ecclesiæ defensor accerrimus in sua *Panoplia Disp. 3. cap. 4. n. 26.* qui à communi aliàs interpretum tramite forsitan sæpius aberrat, & calamum Felle tinxisse videtur, eò acerbioe, quò vanioe. Idquod non tantum procedit, si ii census jam ante alienationem prædiis fuerint impositi, sed etiam, si in actuali translatione iisdem prius imponantur; Panoplia n. 28. cum quilibet rerum suarum sit moderator & arbiter, consequenter eas, sub quolibet onere in Ecclesiam transfere possit; & pacta talia, supposito quod aliunde iuribus non repugnent, servanda sunt cap. 4. de Condit. appof. c. 6. de donat. Quæ Doctrina pulchrè confirmatur à Suarezio, quòd Ecclesiæ ab hoc onere nullo concipiendi modo liberentur; neque enim id fit *vi voluntatis* illius, qui rem in Ecclesiam transfert, ut supponitur, *nec per aliquam legem positivam*, cum talis ostendi nequeat, *nec ex natura rei*; quia id non est contra rationem, nec contra decentiam statûs, nec contra jus libertatis Ecclesiasticæ; An verò neque solvere teneatur tributa illa, quæ titulo jurisdictionis prædiis imposita sunt, antequam in eam, vel ejus Ministros transferrentur? controversia est ardua, calamo circumspecto tractanda. Affirmativam tenent plurimi Canonistæ uti cum Abbat. Ant. Nigr. Genuin. Felin. in c. 10. de Constit. n. 76. Tannerus ingens hujatis facultatis Theologicæ decus in *defens. libert. Eccles. c. 13.* Suarez. de Imm. l. 4. c. 20. n. 12. Barbola, qui eam in *tr. de jur. univers. Eccl. l. 1. c. 39. §. 5. n. 8.* expressâ decisione Rotæ Romanæ confirmat. Less. de J. de J. l. 2. c. 33. dub. 3. n. 31. Layman. l. 4. theolog. moral. tr. 9. cap. 6. n. 4. Pirringh. tit. de Imm. Eccl. n. 57. Wiestner *eod. n. 199.* Schambog. n. 63. Gutierrez. *pract. qq. q. 3. n. 15.* Panoplia R. P. Ranbek Zelofo eam calamo propugnans *cit. loc. n. 3.* & novissimè clarissimi P. P. Schmalzgr. ad tit. de Imm. Eccl. n. 27. P. Ant. Söll, in *cit. Q. Q. Canonicis de Trib. p. 3. c. 3. q. 4.* fusè eam discutiens Clariss. P. Jacob. Spreng. modernus almæ hujus universitatis Theologiæ Professor profundissimus in *crudito tr. de Hierarchia Ecclesiast. Diff. 3. in Anatomia Anatomia legis amortizat. edita sub nomine D. Gletle. Q. 3.* cui sententiæ sicut nec autoritas sic neque fundamenta apparenter deesse videntur. Inveni sequentia.
- 9 I. R. P. Ranbeck *cit. Panoplia n. 31.* in medium adducit rationem hanc ut existimat, *efficacem*: tributa propriè dicta (intelligit ea, quæ exiguntur titulo jurisdictionis) repugnant immunitati personarum & bonorum Ecclesiasticorum, ergo etiam si antiqua sint, tamen non sunt præstanda. *conseq. evidens est, anteced. probatur* tributa propria præstantur in vim, & inditium subjectionis teste
- Apost.

Apost. ad Rom. 13. (ut refert cap. 2. de censib.) *omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit, & vos subditi esse debetis, ideo enim tributa præstatis, quia hæc est probatio subjectionis*, sed repugnat immunitati Ecclesiasticæ debere subijci potestati sæculari, ergo etiam tributa repugnant immunitati. Consequenter nec ullo tempore à Clericis vel Ecclesia possunt exigi, etiamsi jam ante fuerint soluta. Quam rationem n. 23.

Confirmat. I. Ex recepto juris Auxiomate; quando dispositio ad eum 10 casum venit, à quo incipere non potuisset, prior dispositio cessat. l. 83. §. 1. ff. de R. J. l. 98. in fin. pr. ff. de V. S. subsistente tamen eadem ratione in continuatione quæ fuit in inceptione, sed impositio tributi Titulo jurisdictionis facta venit in eum casum, (nimirum Immunitatis privilegium) à quo incipere non potuisset uti constat, ergo cessat. Confirm. 2. Impositio tributorum præ- 11 prædiis laicis, facta, ab initio hanc conditionem habuit annexam, ut tam diuduret, donec prædium maneat Jurisdictioni sæculari subiectum, & usque dum illud capax illius fuerit, ergo ex natura rei hæc Tributa in prædiis Ecclesiasticis cessant, hæc ipso quod ad Ecclesias transferantur, cum cesset conditio sub qua imposita fuerunt.

II. Idem author textus agglomerat innumeros, I. affertur cap. 1. de Imm. 12 Eccles. in 6. ibi: *non licere, quasunque exactiones personis Ecclesiasticis imponere, vel exigere ab iisdem pro prædiis legitimè hæctenus acquisitis, vel hæctenus acquirendis.* Quod capitulum (de aliis enim ipse desperat,) pro se planè putat concludere. Pontifex enim verbis Panopliæ utor) notabiliter ibi loquitur sub distinctione, tam de bonis, quæ jam possidebantur ab Ecclesia, quando impositum fuit tributum, quam de bonis, quæ postmodum acquirenda erant, & de utrisque exactionem fieri reprobatur; idque ulterius patet ex narratione textus & gravaminum; Laici enim volebant cogere Ecclesiam, ut vel tributum solveret quod ante ex prædiis perceperant, quàm ad Ecclesiam transferrentur, vel ejusmodi prædia dimitterent, sine dubio ex eo motivo, ne ipsi privarentur tributo, talibus bonis jam alienationem annexo. II. Auth. item nulla Cod. de Episcop. & Cleric. ubi statuitur: *Item nulla communitas vel persona publica vel privata, collectas, vel exactiones, angarias vel per angarias Ecclesiis vel aliis piis locis aut Ecclesiasticis personis imponere præsumat.* &c. sub pœna restitutionis tripli & banni Imperialis, in bona eorundem ferendi.

III. Adducitur c. 7. de Imm. Eccl. cap. 4. de censib. in 6. in quibus amplissima adversus præstationem tributorum, Ecclesiis, eorumque Ministris conceduntur privilegia. Plures textus adhuc addensat, iisque immunitatē Ecclesiasticam fusè probat R. P. Söll. cit. c. 3. à n. 75. Rationem parumper aliam sic adornat Suarez. cit. loc. 14 si in prædiis quæ deveniunt ad Ecclesias cessat ratio solvendi tributa, tunc non amplius salvà justitiâ possunt exigi, sed in prædiis, quæ deveniunt ad Ecclesias cessat ratio solvendi tributa, ergo non amplius poterunt exigi. *major patet*, eo quod cessante ratione debiti cesset & ipsum debitum *min. pb.* tota ratio, ob quam tributa in nostro casu (ut supponimus) exiguntur in Principe est jurisdictio, & in solvente subiectio, quia ista sunt Correlativa, & ubi datur unum, ibi & datur

datur alterum, sed tam jurisdictio, quàm subjectio in prædiis Ecclesiasticis cessant, ut patet, ergo.

- 14 Confirmatur. I. Non potest sufficiens assignari ratio, cur Princeps possit à prædiis Ecclesiasticis antiqua tributa exigere, & non nova, cum tamen utraque exigantur titulo Jurisdictionis? Confirmatur II. S. Pontifex potuit bona ad Ecclesias devenientia omnibus tributis etiam ab Antiquo jam præstari solitis liberare, ergo id etiam de facto fecit, cum non solum mentem suam in Variis textibus clarè videatur expressisse, sed & id voluisse censendus sit, eo quòd SS. Ecclesiis, & venerabili Clero, omni meliori modo prospicere voluerit.

- 16 IV. Argumentatur Guttierrez *cit. loc.*: mutatione personæ mutatur conditio rei, & sequitur qualitatem possessoris l. 1. *Cod. de Impon. lucrat. descript. lib. 10. l. Paulus. ff. de acquirend. hered.* Bartol. *ibid.* Joann. Petr. Surd. *lib. 2. conf. 262. n. 30. & 31.* ergo bona, licet ante tributis fuerint obnoxia, iisdem eximentur & gaudebunt Clericali privilegio, si ad Ecclesias vel earum Ministros deveniant. Confirmatur accessorium sequitur naturam sui principalis, ergo bona tanquam accessoria, induent immunitatem principalis, seu personæ in quam transferuntur. Juxtà regulam: *si persona est exempta, etiam res seu bona sunt exempta* R. P. Söll *cit. c. 3. n. 174.*

- 17 V. R. P. Schmalzgr. *cit. loc.* sic ratiocinatur: Magistratus sæculares prohibentur quascunque collectas, ac contributiones prædiis Ecclesiasticis imponere, vel exigere *cit. cap. 1. de Imm. Eccl. in 6.* ergo non solum prohibitum est has imponere, sed etiam antiqua exigere, hoc ipso enim, quod transeant ad Ecclesiam, liberantur à jurisdictione laica, sicut eximitur servus ab onere servitutis eò ipsò, quod initietur SS. ordinibus.

Quibus omnibus tamen non remorantibus contraria præplacet sententia, quam præter veteres Interpretes, quàm plurimos, ut Innocent. Joan. And. Abb. Panormit. *in c. 4. de Imm. n. 16.* (cujus verba refert P. Engel *cit. loc.*) defendunt ex Canonistis P. Wagenreck. *in c. 1. de Imm. Eccl. in 6.* Colendissimus in Sacro jure Professor meus. Clarif. P. Pichler. *cit. tit. n. 30.* P. Engel *eod. n. 25. & 26.* Cubi & aliquot DD. ex parte adversariorum allegari solitos, ipsi eripit, & non tantum Abbatis Consilium tam abundanter ab ipsis prædicatum, de tributis noviter imponendis loqui, sed & decisionem Rotæ ex Barbosa productam de novis oneribus, & mixtis, Gabellis, exactionibus &c. differere iustinet. Layman. *cit. loc.* nostræ magis, quam contrariæ sententiæ favet, eo quòd nihil apertè decidat, & Doctores ab ipso relati, si aliis credimus, solummodò loquantur de oneribus novis, & non antiquis. Molina *de J. & J. tr. 2. disp. 456.* quem licet aliqui ex adversariis, tantum explicent de tributis, vi particularis domini, vel pacti impositis, mihi tamen ejusdem verba ponderanti, apertè assentiri videtur ob Generalitatem rationis, quâ utitur: Quoniam res transit ad quemcunque possessorem cum suo onere reali, quo erat affecta.

- 18 Ex Civilistis præter communem Aatholicorum Scholam (qui de se ex innato in Clerum odio parùm forent attendendi) eam tuentur Perez *in Cod. tit. de Episcop. & Cler. n. 4.* & alii plures, quos citat, & sequitur Anatomia legis

gis Amortizationis. tractatus quidam posthumus, à D. Gletle, ut pro se fert rubrica, conscriptus. *Q. 3. pr. tot.* Franc. Balthasar celebr. Salisburgi Professor in *prestanti dissert. de oper. subdit. Cap. 8. Deduct. 3. n. 2.* citans Joann. Petr. Surdum *l. 2. conf. 262. n. 3.* & Petr. Matthæ in *addit. ad Guido Pap. decis. 382.* & in hanc sententiam cum Andr. Gaill *pract. observ. l. 2. observ. 52. n. 11.* totus propendet Illustri Baro Schmid *semicent. II. Controv. 9. à. n. 2. & 3.* Vir uti à scientia, sic etiam à religione commendatissimus, & Immunitati addictissimus, uti patet volventi citatas controversias. Citat is pro se eundem, qui ab adversariis allegatur, Barbosa *tract. de jur. Eccl. unvers. l. 1. cap. 39. §. 5. n. 75.* & eandem decisionem Rotæ *de dato 13. Febr. 1604.* Cui Illustri Authori, aliàs satis accurately, facilius crediderim, præsertim cum & ipsissima Barbosa verba referat. Favet etiam Prænob. D. Christ. de Chlingensp. in *limatâ Dissert. de oper. subdit. cap. 3. aff. 29. n. 1. prob. 2.* citans Caspar. Klock. *de Contrib. c. 14. sect. 1. n. 18.* & Modest. Pistor. *vol. 2. conf. 9. n. 39.* & hæc sententia: licet Clariff. P. Söll. cit. superius loco *p. mihi 98. in f. ex Martha Tr. de Jurisd. p. 4. cas. 11. n. 28. & seqq.* asserere non dubitet, eam nullo certo initi fundamento: rationibus longè gravioribus instruitur & stabilitur. Quæ me moverunt, sequentes sunt.

I. petitur ex Regula Generali desumpta ex *cap. 5. de pignorib. l. 20. §. 19. ff. de A. R. D. l. 3. Cod. de Servit. l. 13. Cod. de distract. pignor.* scilicet, quod qualibet res transeat cum suo onere, ergo bona & prædia antecedenter ad alienationem in manus Ecclesiæ, tributis titulo licet jurisdictionis impositis obnoxia, cum hoc onere transfunt ad Ecclesiam Clariff. P. Pichler & Gletle *cit. loc.* Hujus axiomatis & argumenti vim satis agnoscunt adversarii. Non inhærendum esse ejus cortici asserunt R. P. Söll *cit. cap. 3. n. 182.* & Clariff. P. Jacob. Spreng. *cit. q. 3. vers. quapropter.* Igitur nucleus penetrandus erit. Videamus. R. P. Söll *cit. n. sub fin.* ait, brocardicum hoc ita interpretandum, ut cum aliis, quantum fieri potest, juribus concordet, quod sic fieri putat, si dicatur: rem transire cum onere merè reali ordinario ac perpetuo vi conventionis aut pacti à Domino proprietatis imposito, aliàs enim si illi immunitatè & generaliter sumetur, varia inde absurda emanare. I. quidem, sequeretur mutatione personæ non mutari qualitatem ac privilegium rei inhærens, contra *l. 90. ff. de acq. hered.* II. Quod Laicus amplectens Statum Sacerdotalem non religiosum retineat subjectionem priorè, erga Magistratum Laicum, & servus statum servitutis. III. Quod, si in loco, oneri alioquin subjecto, contingeret exstrui Ecclesiam, locus ille exemptione non gaudeat; Sed iste nondum est nucleus generalior enim est sensus hujus axiomatis, quam ut ad onera realia vi conventionis imposita restringi valeat, Tributa enim prædio imposita, non minùs sunt onera realia, quam census tales, pacto constituti; nec obest quod ii imponantur Titulo jurisdictionis, quia, si prædia ista transferantur in Ecclesiam, Titulus hic evanescit, & subintrat Titulus oneris realis aut defensionis, vel etiam *pacti taciti*, quod ineunt Ecclesiæ & Clerici cum Domino territoriali ad solvenda Tributa antiqua, cum alioquin Princeps aperte

(an semper justè hic non discutiendum erit) renisurus foret, ne bona illa in Manus Ecclesiæ deveniant. Absurda illa ex hac sententia nullatenus sequuntur, nisi transversim omnia velimus dispicere. Mutatione personæ etiam mutatur qualitas rei, sed non aliter, quàm si fuerit personalis, & incompatibilis eum personæ mutatæ statu. Laicus initiatus SS. Ordinibus subjectionem priorem utique non retinet, quia onus reale non afficit personas liberas, & insuper hoc onus incompatible foret cum statu personæ mutatæ tam ex dispositione juris, quàm naturali decentia vid. *solut. ult. object.* Locus, in quo exstruitur Ecclesia, sine dubio omni onere eximeretur etiam antiquo, partim quia fieret sacer, & mutaret formam prædii, partim quia iniquum foret exigere tributum de re, ex qua nullum temporale commodum percipit Ecclesia, & insuper contrarium statutum est in jure *cap. 1. de Censib. & Can. 25. caus. 23. q. 1.* vid. dicenda *n. seq.* ergo suo in robore manet inconcussa veritas: rem omnem transire cum onere reali.

21 II. Nemo potest plus juris in alterum transfere, quam ipse habet. *l. 54. ff. de R. J. cap. 79. de R. J. in 6. l. 31. ff. de pign. l. 20. ff. de A. R. D. Balthasar cit. loc.* Sed hoc fieret si Ecclesia ex acquisitis à Laico bonis antiqua solvere recusaret, cum alienans sic transferret plus juris, exemptionem nimirum à tributis ergo? *Nec moror*, responsionem Adversariorum, qui negabunt suppositum ab alienante provenire immunitatem ab oneribus antiquis, sed id fieri afferent Authore S. Pontifice & ex dispositione Canonum. Nam si bona ab Ecclesiis acquisita (utì zelosè perorat P. Söll. *cit. loc. n. 183.*) eodem modo subjecta sint, quò erant, antequam in eas transferrentur, quàmnam immunitate, quo privilegio gaudebit Ecclesia? quodnam est illud privilegium? in quo consistit? profectò vel protervè, cum iis, qui contra Jus divinum & humanum confundunt Hierarchiam Ecclesiasticam cum temporali, neganda est immunitas Ecclesiis concessa, vel si affirmatur concessa, pariter fatendum erit, per illud privilegium auferri à bonis Ecclesiasticis ea onera, quæ ante inerant, ut non amplius possint per Principes laicos *vi jurisdictionis temporalis* gravari. Sed præsumptum, quo ad exemptionem ab antiquis oneribus, privilegium eadem facilitate negatur, quàm adstruitur. Nullo enim jure id probabitur. Non *divino*; utpote, quo inspecto, controversum adhuc valde est, an bona Ecclesiastica à *jurisdictione seculari* sint immunia; non *naturali* quæ enim intrinseca adstruetur turpitudine, si exigantur à prædiis (rebus merè temporalibus) Tributa, in utilitatem communitatis imponenda, potissimum eum jurisdictionis Titulus nullus interveniat, & æquitas naturalis ex contraria sententia etiam juxta DD. tota militet, nec denique jure *positivo*. uti infra patebit. Sine ullo itaque fundamento, & indiscretè magis, quam par est, privilegium simile prætenditur, nulli rationi innixum, & insuper bono publico vel maximè odiosum. Sciscitanti relato Authori, in quo ergo consistat Immunitas Hierarchiæ Ecclesiasticæ? respondeo, in hoc, quod eximatur à *jurisdictione* potestatis sæcularis. Falsum autem est tributa antiquitus pendì solita, ab Ecclesiis exigì *vi jurisdictionis* quod tamen inconsideratè sibi plurimi ex *cit. DD.* persuasisse videntur.

III. Desumitur ex ipso Sacro Jure, & effatis SS. Patrum, *I. ex Canon. si tributum 27. caus. ii. q. i. ubi S. Ambrosius sic loquitur: si tributum petit, non negamus. agri enim Ecclesie tributum solvunt.* Perez. cit. loc. II. ex cap. i. de censib. quod dum ante disposuerat, cuilibet Ecclesie pro dote deberi mansum à quolibet servitio temporali liberum, in fine subjicit: *& si aliquid amplius habuerit, inde senioribus debitum servitium impendant,* quem textum abundè clarum, & convincentem esse meritò existimat Panormit: *ibid.* idem statuitur in *Can. 25. caus. 23. q. i.* ex quibus sic infero: Exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, ut habet axiomajurid. ergo cum in *cit. Can.* tantum statuat de Manso, & locis *Ecclesie conjunctis* (qualia illa esse putem, quæ expressè dicata sunt ad cultum divinum v. g. Cæmeterium &c.) quòd tributis omnibus sint exempta, satis indicatur bona reliqua esse iisdem obnoxia & gratis asseritur à quibusdam argumentum à contrario non procedere, si alia habeatur dispositio; cum hæc prius ostendi debeat, jam dudum à me desiderata, necdum autem ullibi deprehensa, cui tunc reverenter, ut decet, assurgam. III. Est textus expressus in *cit. Can. 27. caus. 23. Q. 8.* in quo summoperè glorior, sic enim ibidem ait Urbanus Pontifex: *de exterioribus suis, quæ palam cunctis apparent, Ecclesia tributum reddit - - quod constitutum antiquitus est pro pace & quiete, quia nos tueri, & defensare debent, Imperatoribus solvendum est.* Notetur benè ratio S. Pontificis, *quia nos tueri, & defensare debent.* Quam rationem plurimi ex adversæ sententiæ Patronis, aut nesciisse, aut non satis penetrasse videntur, alioquin fundamenta sua haud multum urfuri, cum hoc in clypeo ferè omnia retundantur, ut videbimus infra. Hunc textum luce meridiana clariorem, ut obscuret, R. P. Ant. Söll in *citt. sepius Q. Q. Can. de Tribut. p. 2. c. 3. n. 190.* triplicem adfert responsionem, 1. est, quòd cum textus non loquatur de omnibus rebus, commòdè intelligi possit, de iis quæ cum hoc onere translata sunt 2. in *cit. textu* non dici, tributa illa non fuisse soluta sine Pontificis aut Cleri consensu, multò minus Clericos à Principe ad ea solvenda cogi posse. 3. tunc temporis non potuisse Ecclesiam suæ exemptionis jure uti, ob gravissima Imperatorum Gentilium præjudicia, sibi alioquin metuenda, unde in sole caligat, qui ab illo tempore ad nostra consequentias ducit. Sed difficultatem auget, non minuit, citatus author, clarior enim Urbani Pontif. est decisio, quàm ut speciosis verbis evitetur. Et certè si pro libitu textus interpretari licitum foret, actum esset de Jurisprudencia nostra, digniore funebrali lessò, quàm cedrino triumpho. Consensum Pontificis frustra dicitur requiri, cum is hac super materia consultus generaliter responderit, quid jura velint. Tempora nunc utique vigent, Christiano in Ecclesiam Zelo laudanda, inde tamen indiscretè infertur simile privilegium nullo in jure fundatum, nec ullà ratione subnixum. 22

IV. Sic adornatur: privatus quilibet, potest rem suam onere reali afficere, quod ad omnes etiam Ecclesias, & Clericos transeat, uti communis habet opinio superius relata, ergo etiam Princeps onere reali sive tributo prædia ita valet obligare, ut ad omnes successores, etiam Ecclesias, transeant. Quæ paritas mihi videtur esse stringens, sicut enim id licet privato vi domini privati

vati in re sua, cujus pro lubitu est moderator & arbiter, sic etiam Principi id licitum erit vi alti, ac eminentis domini, quod habet in omnia bona subditorum, ut de iis ad instar privati, exigente id utilitate publicâ, disponere valeat, quam hic subesse in confesso est; cum juxtâ Tacitum politicorum Principem *l. 4. Histor. cap. 74. neque Quies gentium sine armis, neque arma sine stipendiis, neque stipendia sine tributis haberi possint.* Dupliciter hoc argumentò peccare argui possem ab aliquibus. *I.* Quidem, quòd inter utrùmque casum hæc sit differentia, quòd non implicet Titulo pacti vel reservationis tale onus imponi prædiis, etiam in Ecclesias transitorium & ab iis solvendum, cum liceat cuique conditionem contractui apponere, quam libuerit, modo juribus non repugnantem, econtrâ vero implicet, Principem imponere posse Titulo jurisdictionis onus reale prædiis quòd etiam in Ecclesias transeat, qualis enim sæculari in spiritualia competit jurisdictionis? Sed non solvitur, responsione hac, quam exploditur argumentum. Et certè misereor etiam literatissimorum virorum fundamenta omnia & responsa inniti falso hoc supposito: quòd in hac exactiōe interveniat Titulus jurisdictionis. Lubentissimè fateor laicis nullam in Ecclesias, statum utpote digniorem, favore & honore omni excolendum, competere jurisdictionem, sed eam hic exerceri quis inquiet? cum ut onus merè reale ad quemlibet possessorem transiens talia tributa solvantur. *II.* Negatur à quibusdam *suppositum* quòd potestas imponendi tributa talia, qui etiam ab Ecclesiis solvi debeant, sit necessaria ad felicem gubernationem reipublicæ. Notanter enim ait Lessius. *de J. & J. l. 2. c. 33. dubit. 3. n. 22.* Deum, cujus protectione & directione regnorum administratio maximè nititur, infinitis modis compensaturum esse, exiguum illud detrimentum, quæ ejus servis remittuntur, vel calamitates & seditiones avertendo, vel prosperos successus bellorum, nova regna, ubertatem Terræ & alia hujusmodi largiendo &c. Ast non eo quidem inficias, Principem laudabiliter agere, si Ecclesiis earumque Ministris, quorum ope & Precibus non leviter adjuvatur communis aliorum felicitas, gratiosè vectigalia condonet, inde tamen non infertur, ea, si fuerint antiqua exigi non posse saluâ justitiâ & salvis immunitatis Ecclesiasticæ juribus, quòd tamen hic probari deberet; inutilibus cæteroquin Phrasibus ad rem non facientibus, chartam tempusque perdimus.

24 V. Iterum procedit à pari: fundus onere servitutis obstrictus, si ad Ecclesiam deveniat, cum hoc suo onere ad illam transit, ergo, & à pari, si fundus ratione tributorum jam ante Principi obligatus ad Ecclesiam deveniat, transibit quoque cum hoc onere tributorum. *Probo conseq.* ideo servitutis onus etiam ad Ecclesiam transit, quia est onus reale ipsi rei inhærens, sed & onus tributorum, reale est, ipsamque rem afficit. text. *in l. 3. Cod. de annon. & tribut. lib. 10. l. 7. ff. de publican. & vectig. &c.* ergo & illud transibit. *Confirmatur* hæc paritas ulteriùs, idèd servitutis onus est reale, quia debetur personæ propter rem, sed etiam tributum debetur propter rem, scilicet prædium, & non à persona exigitur, ergo etiam illud est reale, ergo si unum transeat etiam transibit

fibit alterum, aut detur manifesta disparitas, quæ vix excogitari poterit, ubi Basin in titulo jurisdictionis fundatam, adversæ sententiæ semper subtraxero.

VI. Fluit ex eo, quod pro nostra sententia militet præxis fermè universalis totius Germaniæ, de qua testatur Illust. Baro Schmid. R. P. Pichler, P. Engel *cit. loc.* Abb. Panormit. *cit. loc. n. 16.* ibi fateor tamen, quod Italia, quæ est Princeps Provinciarum non obligetur hodie ad tributa, ergo à contrario sensu innuit, reliquas de consuetudine obligari. Unde P. Pirringh. *cit. loc. sect. 3. §. 3. n. 75.* sententiam meam censet esse probabilem, nec eam audent erroris damnare. Eo quod constat praxin esse optimam juris interpretem, DD. *ad tit. de Consuetud. per l. 37. & 38. ff. de LL.* quibus igitur DD. in praxi versatissimis major adhibenda fides, quam uni vel alteri recentiori, qui unanimem, tam Catholicæ Doctrinæ, quam acatholicæ Sectæ Doctorum calculum esse sustinet, quod bona allibrata, seu pro pendendo Principi tributo registrata, quam primum ad Ecclesiam transeant, ipso jure eximantur. & perinde sit, ac si illa non essent registrata, quo ad acquirentem; id quod affirmare pariter citatur Klock *de Contrib. cap. 12. n. 48.* Taceo innumeros textus juris Civilis aperte nobis faventes *auth. item prædium Cod. de SS. Eccl. l. de his Cod. de Episcop. & Cleric. l. ult. Cod. de exact. trib. lib. 10.* quia adversarii, & in specie Panoplia *cit. loc. n. 33.* eos parvi faciunt, cum in materia pertinente ad forum Canonicum legum Civilium dispositiones sint merè inutiles, præsertim si in præjudicium Ecclesiæ vergeant, sed falso hic iterum, uti sapius, laborat supposito, quod tendant in præjudicium Ecclesiæ, cum potius favorem ejusdem concernant.

Superest nunc ut hanc meam opinionem ab adversariorum insultu vindicem, igitur ad objectionem. I. C. ant. & N. consequentiam. Falsum enim est tributa antiquitus pendenda solida, à Principe exigenda titulo jurisdictionis, sed ut ipsa ratio *cit. & superius specialiter notati Canonis 22. caus. 23. q. 8.* sonat: quia nos tueri, & defendere debent. In cujus tutela & defensionis compensationem, merito tributa saltem antiqua pendenda possent. Dein aliud adhuc jus suffragatur Principi, nimirum Titulus oneris realis, quod onus cum ad omnes possessores, sic etiam ad Ecclesiam transibit, licet Prædia ex alto Principis Dominio, (in tantum) exeant. Pulcherrimam hinc instantiam dat Anatomia *cit. q. 3. n. 13.* sicut servitus non potest ab initio constitui nisi à Domino rei, suo Dominio subjactæ, sic neque tributum, titulo jurisdictionis imponi potest prædiis aliis, quam quæ supremo Principis Dominio subjacent, ergo etiam quemadmodum servitus semel constituta, & prædio, vel fundo semel annexa semper perseverat, & ad quoscunque transit possessores, licet res exeat dominio constituentis; sic etiam tributum, ut ut titulo jurisdictionis prædio impositum eique ut onus maxime reale annexum transibit ad quolibet possessores, licet prædium desinat esse obnoxium Dominio imponentis, uti hic contingit si fundus transferatur in Ecclesiam, *prob. sequelam.* ideo prius in servitute obtinet, quia Constituens servitutum jus habuit rem suam onere hoc perpetuo obligandi, sed etiam Princeps jus habet rem subditi vi Domini sui Civilis, & alti, onere perpetuo obligandi, exigente id utilitate publicæ, sic Princeps hac urgente certæ domui onus va-

let imponere, ut ad manum perpetuò habeat certa instrumenta, quibus ortum v.g. incendium cohiberi possit &c. ergo, si unum onus reale transeat, transibit etiam alterum, aut iterum exspecto manifestam disparitatem. Adductum S. Pauli textum maximè revereor sed doleo, quod pro adversariis non militet, cum solum loquatur de iis tributis, quæ exiguntur titulo jurisdictionis, & solvuntur titulo subjectionis.

28 *Ad Confirmationem* R. 1. cit. l. 85. §. 1. ff. de R. J. esse contra adversarios, cum sic sonet, *non est novum, ut qua semel utiliter constituta sunt, durent, licet ille casus exstiterit tempore, à quo initium capere non potuerunt?* Quid hoc textu clariùs, quid apertius ad rem nostram? R. 2. retorquendo. quando dispositio ad eum casum venit, à quo incipere non potuisset prior dispositio cessat cit. l. 98. ff. de V. O. sed quando alter conjugum incidit in amentiam, Matrimonium in eum statum venit, à quo incipere non potuisset, ergo cessat. item sed quando uxori supervenit arctitudo, aut impotentia perpetua Matrimonium ad eum statum venit unde incipere non potuisset, ergo cessat. Rursus: sed quando mala fides supervenit præscriptioni jam completæ, præscriptio venit in eum statum, à quo inchoari non potuisset, ergo cessat &c. superi! quales consequentiæ? aut admittendæ hæ sunt à Panoplia, si argumentum suum indistinctè procedere existimet, aut assignandæ erunt differentiæ, quæ & nostro casui deservient: & sic tota difficultas objicienti restat, R. 3. deveniendo ad ipsum text. in l. 98. ff. de V. O. qui sic habet: *etiam ea, qua rectè constiterunt, resolvuntur cum in eum casum reciderunt, à quo non potuissent consistere.* Eum sic distinguo: resolvuntur, si perseverantia consistentiæ dependeat à negatione casus illius in quem recidunt, tanquam à Conditione C. si non ita dependeat N. fundamentum hujus distinctionis non tantum demonstrant exempla superius allegata, sed & id ex jure ipso desumitur. Legatur namque §. 14. Inst. de legat. ubi sic habetur: *si Creditor debitori suo, quod debet legaverit, inutile est legatum, si nihil amplius per legatum habet: quod si in diem, vel sub conditione debitum ei purè legaverit, utile est legatum propter representationem, quod si vivo testatore dies venerit, vel conditio extiterit, Papinianus scripsit utile esse nihilo minus legatum, quod & verum est, non enim NB. placuit sententia existimantium, extinctum esse legatum, quia in eam causam pervenerit, à qua incipere non potest.* Eccè? clarè hic insinuatur data doctrina, ideò enim legatum adhuc valet, quia non dependet à negatione statûs, in quem reicindit tanquam à Conditione: *nisi debitum purum fuerit*, sicut nec valor matrimonii dependet ab hac conditione, *nisi alter in furorem inciderit: nisi conjugum impotentia supervenerit &c.* sic etiam jus exigendi tributa antiqua à prædiis Ecclesiasticis non dependet à negatione statûs illius, à quo incipere non potuisset, nec à conditione: *nisi fundus iste è Dominio meo exierit.* Quam Conditionem impositioni tributorum inesse gratis, & sine ullo fundamento asserit Panoplia; quo enim jure? econtra, si perseverantia consistentiæ cujusdam actûs dependeat à negatione statûs contrarii tanquam à Conditione, utique evanescet actûs. Uti patet in testamento eo enim, ut ut ritè condito, si testator patiatur capitis diminutionem

tionem, dispositio illus corrumpit, cum illa dependeat à negatione capitis diminuti, & ab hac conditione: *nisi testator passus fuerit Capitis diminutionem*. Sic etiam in *cit. l. 98. ff. de V. O. fundo à Domino alienato statim evanescit stipulatio*, additâ ratione per ipsum *text.* quia hujus stipulationis valor pendebat à conditione: *nisi fundus alienatus fuerit*, & stipulantis esse desierit, cum nemo alteri possit stipulari. Unde verò dignoscendum veniat, an dispositio facta pendeat à negatione statûs contrarii? generalis regula vix poterit statui, sed id desumetur, aut ex jure, aut ex sententiis DD. aut ex ipsius rei natura.

Ad II. rationem: r. omnes istos *text.* adductos, aut aliâs adduci solitos, parùm roboris adversæ sententiæ adjicere. Videamus singulos; & quidem *cap. 1. de Immunt. Eccl. in 6.* tantùm de tributis novis, & non de antiquis loqui in confesso est. P. Wagenreck. *in cit. cap.* cum *textus* utatur verbo: *imponere*, quod secundùm omnes est terminus novi censûs exigendi significativus. *Nec obstat*, quod ibi S. Pontifex fecerit distinctionem inter bona jam acquisita & priûs acquirenda, sicque innuisse videri possit neque de acquisitis tributa antiqua exigenda esse. Non enim video, quâ probabilitatis specie asseri valeat, per hoc S. Pontificem voluisse prædia etiam à tributis antiquis libera esse, quòd dicat Ecclesiasticis prædiis *acquisitis, & acquirendis imponi* non posse tributa (hoc est nova) an per hoc innuit etiam exigi non posse antiqua? Neque etiam sufficienter capio, quòd Panoplia *capitulum* hoc intelligi velit de casu, quo Judices sæculares exigebant ab Ecclesiasticis prædiis tributa, quæ ante translationem in Ecclesiam Principes ab iis jam perceperant. Legi enim istud, & re-legi, nec in eo hunc sensum (nisi verba extra Rhombum torquere vellem) indagare potui, sic enim sonant verba S. Pontif. Alexand. IV. *Sanè intelleximus, quod in regno Francia, Communia: scabini, sive Consules &c. molesti sint nimium Ecclesiis super pluribus & infesti, & inter cetera nituntur, & student, ut illius collectas & tallias, & alia hujusmodi eadem Ecclesia, pretextu bonorum qua acquisiverunt, tribuant, & solvant, vel extrâ manum suam ponant hujusmodi acquisita. Volentes itaque &c. decernimus non licere iis &c. tallias vel collectas, sive exactiones quascunque Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis imponere, vel exigere ab iisdem &c.* quis ex hoc *textu* colliget S. Pontificem loqui de tributis antiquis? certè citiùs ex pumice scintillam, quàm ex illo absurdum hunc sensum elicies. Sic etiam *Auth. item nulla Cod. de Episcop. & Cleric.* de impositione novorum tributorum agit, quod & ipsum agnoscit Panoplia *cit. loc. n. 3. in fin.* attamen adjiciens privilegium hujus authenticæ à Frederico Imp. concessum amplè esse interpretandum, partim quia versamur in causa religionis *per. leg. sunt persona ff. de relig. & sumpt. fun.* partim quia verba ejusdem ob generalitatem suam tam ad nova, quàm antiqua tributa extendi possunt, *per cap. quia circa. de privileg.*

Sed vehementer fallitur hic Author. nam etsi privilegium summi Principis, si nulli inde præjudicium accrescat, sit latissimæ interpretationis. *per cap. 16. de V. S.* ibi: *beneficia Principum sunt interpretanda largissimè*, illud tamen extendi nequit ultrâ proprietatem verborum, ut habet Comm. DD. *ad tit.*

Decret. de privileg. & excessib. vide Clariff. P. Pichler n. 17. id quod in casu nostro fieret, si cit. authentica etiam de antiquis oneribus intelligi deberet, cum ibi mentio fiat de impositione, quod verbum, secundum dicta, solummodò denotat exactionem novorum tributorum; dein, gratis concessio constitutionem hanc etiam de tributis antiquis intelligendam esse, quæro anne potuerit Imperator privilegium tale Ecclesiis atque Clero concedere? in maximum successorum suorum aliorumque Principum detrimentum? vid. *Anatom. cit. Q. 3. obt. ult. in f.* Prætereò alios clarissimos juris Civilis textus, qui meritò huic authenticæ opponi possent, si eam, quod nunquam fiet, etiam de antiquis tributis disposuisse evinceretur. Cæteræ adductæ LL. eandem, quam priores, recipiunt interpretationem; cum ejusdem cum aliis sint farinæ. Nec erat opus, ut immunitas Ecclesiastica & Clericorum à sæculari jurisdictione exemptio tam fusè & protractis ex omni angulo hunc in finem textibus, à P. Ant. Söll demonstraretur. Quia nemo nostrum fuit, qui eam in controversiam traheret, aut sententiam foveret illi præjudiciosam. Probari debuisset, per exactionem tributorum antiquorum lædi immunitatem Ecclesiasticam; sed hic Rhodus, hic salta,

- 31 *Ad III. rationem N. M. & probat.* Ant non enim cessat hic tota ratio debitæ tributorum solutionis; licet enim deficiat titulus jurisdictionis, subintrant tamen alii, defensionis scilicet & juris realis Tituli, uti fusiùs *supr. ad solut.*
- 32 *obt. 1.* demonstratum est. *Ad Confirmat. I. N. Conseq.* differentiam hanc assigno, quod tributa nova imponantur quidem prædiis principaliter sed tamen etiam personis propter prædia tanquam onera mixta, & hinc involvant, quandam titulum jurisdictionis in imponente, & subjectionis in solvente, qui re pectu Ecclesiæ sæculari Principi desunt, in exactione vero tributorum antiquorum, hi tituli neutiquam interveniunt, cum ea solummodo præstentur, ut onus merissimè reale; *nec officit*, quod ad horum impositionem æque necessarius fuerit titulus jurisdictionis, quàm ad novarum. R. Enim licet impositio ab hoc titulo in fieri dependerit, non tamen in conservari inde dependet, sicut servitutis impositio in fieri quidem dependet à Dominio constituentis, non tamen in conservari, cum ad quoscunque successores transeat. *Ad confirmat. II.* Memini aliquos, in specie Anatomiam D. Glettle *cit. loc. n. 17.* negare Ant. edquòd S. Pontifex non possit alteri auferre jus suum quæsitum, cum neque juxta adversarios id possit respectu onerum à privato, titulo pacti vel reservationis, prædiis impositorum, & ubi hoc concesserint adversarii, iis sic instaret: potuit id S. Pontifex: ergo de facto fecit cum & hoc conduceret Ecclesiæ, si Salus ejusdem in magno bonorum cumulo consistat: *si Argumentum prius Urgeas:* potuit S. Pontifex bona Ecclesiastica eximere à jurisdictione sæculari, ergo etiam à tributis, negat iteratò tibi anteced. *Anatomia cit. loc. n. 17.* afferens hanc exemptionem non venire à voluntate S. Pontificis, sed à spontanea Principum cessione, qui, dum permittunt bona transire in Dominium Ecclesiæ, sponte, suà se jurisdictione abdicant.

- 34 Verum ut ut Doctrinam hujus Authoris, certè non vulgarem, suspiciam, & venerer

venerer, responsio tamen hæc mihi videtur aliquo modo suspecta esse, & Authoritatis Pontificiæ derogatoria unde omnibus potius viribus contendo, S. Pontificem potuisse bona etiam ab antiquis tributis eximere, si id voluisset: sed nego, & pernego quod is id de facto voluerit, neque enim expressam esse hanc ipsius voluntatem, sufficienter demonstrari potest, neque eundem id voluisse prudenter præsumi. Prius patet; posterius sic evinco: si Ecclesia majus inde damnum quàm commodum sentiret, tunc prudenter præsumi nequit, S. Pontificem voluisse eam à tributis antiquis eximere; sed Ecclesia majus inde damnum sentiret, quàm commodum ergo &c. *maj. este videns. min. prob.* planum est, quod si Ecclesia neque ex prædiis, quæ antiquitus tributa Principis arario præstiterunt, debita onera pendere vellet, Principem, aut apertè renisurum esse, nè in maximum sui detrimentum talia bona à subditis in Ecclesias transferantur, aut certè, si erga Clerum reverentiùs & alias magis politicè ageret, varios undequaque prætextus expiscaturum, quibus emergens sibi inde damnum refarcire: alienationis in Manus mortuas prohibitionem colorare, vel etiam S. Pontificem in sua vota pertrahere valeret, neque plures in territorium suum Ordines recepturum esse &c. Sed hæc omnia in manifestum cedunt Ecclesiæ præjudicium ergo &c. Subdolè hic agere arguor à R.P. Ant. Söll. *in cit. sapius Q. 2. n. 188.* nam judicare, quid oblit vel profit Ecclesiæ, non competit laico, minus negare; ut bona non donentur Ecclesiis &c. cum *in cap. non minus & c. adversus* decernatur constitutiones quascunque contra Ecclesiasticam immunitatem promulgatas, inanes ac irritas esse, ac nullo tempore valituras &c. Sed in abyssum difficultatum me demitterem, si huic doctissimi Authoris replicæ accuratiùs reponere vellem; Quæstionem enim discutere fas esset, magnis animorum motibus agitatam, & alias satis odiosam. de qua manum lubentissimè tollo; sufficit jus mihi esse examinandi, quid rerum eventus (an is juri semper foret consentaneus, aliis judicandum relinquerem) Ecclesiæ boni afferret, si ea à præstatione Tributorum antiquorum se subtrahere conaretur.

Quòd autem S. Pontifex exemptionem etiam à tributis antiquis, Ecclesiasticis prædiis absolutè largiri potuisset & facta bonorum Ecclesiasticorum à jurisdictione sæculari exemptio ipsi attribuenda sit, opinio mihi videtur magis Catholica, cum ex hac parte certum sit, eandem maximè SS. Pontificum Voluntati in acceptis referendam esse, ex altera verò, vix sit conceptibile eandem à spontanea Principum cessione ortum suum trahere. Imprimis enim videtur Anatomia hoc in puncto rideri ab istis DD. qui contendunt exemptionem bonorum Ecclesiasticorum à jurisdictione sæculari immediatè ex jure divino procedere, cui sententiæ subscribunt, quam plurimi cum P. Engel *ad tit. de Imm. Eccl. n. 23. König ibid. n. 20. Layman. Theolog. moral. l. 4. tr. 9. cap. 8. n. 1.* & alii, quam Quæstionem mei instituti non est discutere, eamque fusiùs examinatam avidus lector videre non dedignabitur apud Clariss. P. Schmalzgr. *ad cit. tit. de Imm. §. 1. n. 56.* Rationes autem contra extravagantem hanc Anatomiam sententiam hæc esse possent.

I. Si ista exemptio tantùm proveniret à spontanea cessione Principum,

E 3

tunc

tunc sequeretur eosdem efficere posse, ut, ubi jure suo cedere nollent, bona etiam si transfirent in Ecclesiam, tamen adhuc subiecta maneat jurisdictioni sæculari, sed hæc admittere velle, videtur valde absurdum, cum tot excommunicationes & veneranda Sedis fulmina in hanc opinionem lata sint, ergo dici nequit, quod exemptio ista proveniat ex spontanea cessione Principum *prob. Maj.* ex ipsis Anatomia verbis, quæ *cit. loc.* sic discurret: *Princeps dum concedit bona illa in Dominium Ecclesie transfere, censetur etiam concedere ea omnia que sunt annexa huic concessioni, & hinc etiam exemptionem à sua jurisdictione, cum Ecclesia sua jurisdictioni non sit obnoxia.* Jam sic: si censetur etiam exemptionem concedere Princeps; potest is absolutè nolle hanc concedere, ergo etiam potest efficere, ut etiam si bona in Ecclesiam transferantur, suæ tamen jurisdictioni adhuc maneat subiecta.

Prævideo quid mihi responsura foret Anatomia, si datum esset propinquius cum ea congredi; *negaret enim sequelam, probationem distingueret:* censetur etiam concedere quæ sunt annexa & sic etiam exemptionem; ita tamen ut ei adhuc liberum sit, dato consensu in translationem bonorum, reservare sibi in iisdem jurisdictionem, *negaret:* ita tamen, ut ad hanc exemptionem concedendam per consequentiam necessitaretur, *subdistingueret:* Necessitate antecedente *negaret,* necessitate consequente *concederet,* sicut ei ergo liberum esset denegare consensum ad hoc, ut bona transferantur in Ecclesiam, sic etiam posito hoc consensu, necessitaretur ad consentiendum in exemptionem necessariò consensui huic annexam, sed hæc necessitas tantum est consequens, hoc est talis necessitas, quæ ex parte ante per actum contrarium liberè potuisset impediri. Responsio hæc ubi daretur, jam inerior esset, neque hæresi adeo propinqua, cum non diceret, exemptionem immediatè venire à cessione *spontanea,* sed tantum mediatè, quatenus scilicet necessariam hanc Immunitatis (utique à S. Pontifice provenientes) cum bonis Ecclesiasticis connexionem impedire posset per negationem sui consensûs in alienationem bonorum; quod tamen pugnat cum ejus doctrina cum in *cit. verbis* dicat: *censetur concedere omnia ea, que sunt annexa, & sic immunitatem tò censetur enim importat aliquid plus, quàm mediatam concessionem,* dein incerto hæc responsio adhuc laboraret supposito: An Princeps alienationem bonorum in Ecclesiam per negationem sui consensûs impedire possit? quod utique juxtà adversarios in æternum non evincetur.

II. Ab ipso admitti debet S. Pontificem in exemptione bonorum Ecclesiasticorum jurisdictione sæculari tantum tamen potuisse, ut Princeps ponendo consensum in alienationem bonorum etiam debeat necessariò consentire in eorundem exemptionem (aliàs sequeretur absurdum in priore ratione allatum) ergo etiam à pari, potuisset S. Pontifex facere, ut Princeps ponendo consensum in alienationem, etiam consentiret in exemptionem prædiorum à tributis etiam antiquis; utique hic Anatomia negabit consequentiam, sed solidam non exhibebit differentie rationem; si enim unum potuit, cur non etiam alterum? Et hæc data ab ipso ad II. Confirmationem responsio inde magis adhuc

huc mihi displicet, quod ad salvandam nostram sententiam minimè fuerit necessaria, sed planè impertinens, uti surpa vidimus.

Quartæ rationi in simili casu obviat Balthas. *cit. Tr. de oper. subdit. cap. 8. vers. Neque obstat 2. pag. m. 157.* & D. Clingensperg. *cod. Tr. sub distinctione, mutatione personæ mutatur conditio rei & sequitur qualitatem possessoris, si qualitas rei sit tantum personalis & non realis C. si sit realis, quæ ex sua natura ad quoscunque possessores transeat N. Joann, Köppen. Decis. 61. n. 4. Pistor. vol. 2. conf. 9. n. 49.* cuiusmodi qualitas absque dubio sunt tributa realia. Et certè si dictum brocardicon, sensum adeo generalem reciperet, sequeretur pariter, Nobiles sibi rustica prædia comparantes, immunes fieri omnibus oneribus ac servitiis, quibus illa obligata fuerant. Quod est; contra communem de qua testatur *cit. Balthas. c. 8. p. m. 149,* eamque tenent *Besold. p. 3. Conf. 233. n. 58. Klock de contrib. c. 14. sect. 1. n. 18. Knichen de vestit. pact. p. 2. c. 3. n. 88. Matth. Steph. de Nobilit. l. 1. c. 6. n. 39. Confirmationem* rursus disting. si eadem subsit ratio in accessorio, quæ est in principali C, si reperiatur diversa ratio N, tunc enim fallit dictum brocardicon uti notat P. Vincent. de Castro-Franco *in Compend. declarat. reg. Jur. in 6. reg. 42. cap. 2. n. 3.* aliàs plurima inde absurda sequerentur, ut; religiosos ejectos, cum adhuc teneantur ad servanda tria substantialia religionis suæ, etiam ligari legibus illius particularibus contra comm. cum Dianap. 3. *Tr. 2. resol. 160. Laym. l. 4. Tt. 5. c. 13. q. 2.* Item Clericum ad Ordines sacros ex metu gravi injusto promotum, teneri ad Castitatem & alios Ordinum effectus. Aliter adhuc respondet Balthas. *cit. loc.* axioma hoc tum demum locum sibi vendicare, si accessorium & principale sint inter se connexa ac separari nequeant; prædia verò non adeo adhærent personis, ut de earum immunitate quid participant. Et alia pariter ratio subest eximendi personas Clericales etiam antiquis oneribus, quæ tamen in prædiis earundem non militat. 36

Ad V. *N. sequel.* ex hoc enim, quod potestati sæculari prohibeatur, imponere tributa prædiis Ecclesiasticis, aut ea exigere, planè non sequitur prohibitum iis pariter esse, exigere ea, quæ jam antiquitus pensa fuerunt. Primum namque denotat jurisdictionem & subjectionem, non secundum. Paritatem quæ de servo additur, admitto, si ita proponatur; sicut servus eo ipso liberatur ab onere servitutis, quod SS. Ordines suscipiat, sic etiam fundus hoc ipso liberatur à jurisdictione principis sæcularis, quòd in Ecclesiam transferatur. Conceditur hic totum. Nego autem paritatem sic propositam; sicut servus hoc ipso, quod suscipit Ordines, liberatur ab onere servitutis, adeo etiam, ut Dominus pristinus non valeat ab eo onere antiqua exigere; ergo etiam fundus liberabitur, ut ex eo antiqua tributa pendampliùs non debeant. Manifestam differentia rationem hanc do: quòd in servo ideo hoc non procedat, quia Dominus prior ista onera necessariò exigere deberet titulo Domini, quòd extinctum est, nec ei suffragatur titulus oneris, quia onus, quod habet servus præstandi servitia, incompatible est cum SS. Ordinibus tam ex *dispositione juris in Can. 20. distinct. 54. quam ex decentia naturali;* econtra onus reale tributorum inhærens prædiis non est incompatible cum exemptione Eccle-

Ecclesiarum, quia non vergit in detrimentum Ecclesiæ ejus re Immunitatis; neque pugnat cum decencia ejusdem, ut patet consideranti. Dein neque putem de seruo id adeò distinctè verum esse, uti proponit P. Schmalzgr. *cit. loc.* nam si ex hac Ordinatione Domini damnum subsit, id utique eidem compensandum est; aut etiam, si invito vel ignorante Domino ordinatus sit, neque ordinans, si eum scivit esse servum, Domino satisfacere, neque Ordinatus, si nequiter se finxit liberum, alium substituere possit, Ordinatus in pristinam servitutem reducendus est *text. & DD. in tit. Decret. de servis non ordin.* unde præclarum pro sententia mea argumentum formari possit.

37 Et ea quæ hactenus de bonis Ecclesiasticis disputavi, eò facilius ad bona Clericorum Patrimonialia extendo, quò Majorem adhuc in his, quam in aliis tam juris, quam æquitatis rationem deprehendam. *Ratio Juris* quidem præter cæteras in priori quæstione deductas hæc militat efficax, quod exemptionem bonorum Patrimonialium à tributis antiquis neque Jus Canonicum, neque bonum Ecclesiæ, neque prærogativa & eminentia status Clericalis exagat. *non jus Canonicum*, quia hujus dispositionem nullibi inveni. *non bonum Ecclesiæ* quale enim istud si Clerici Patrimonialium sint plenè Domini? de iis pro libitu disponant? non solum his contenti, sed etiam superfluorum beneficialium Dominium sibi astruant, obligationi ea expendendi in sacros usus jam dudum præscriptam esse contendant, eamque anxius, & conscientiosius relinquentes? *neque denique eminentia status?* eum qua non repugnat tributum solvere de bonis merissimè temporalibus, Ecclesiæ non incorporatis, sed pleno adinstar laicorum jure possessis? Quorsum faciunt verba S. Ambros. relata *in Can. si tributum 27. caus. 11. q. 1.* Clericos, ut communis fert sensus, alloquentis: *si enim censum filius DEI solvit, quis tu tantus es? qui non putes solvendum.* *Æquitatis* autem totius summa in hanc sententiam propendet. Finge enim laicum innumeris ditionibus spectabilem, fundis, bonisque immobilibus præpotentem, ad sacrorum Ordinum adita volare, quantum per hoc non accresceret Reipublicæ politicæ damnum, quantum ærario Principis dispendium, si ea bona unico ictu immunitatem induerent, tributum recusarent? finge integram Dynastiam jure majoratus: fide commissi, ad Clericum pervenire, an per hoc illico tributis eximetur? insurgeret contra hoc Princeps. Nec immeritò. Dissentiente rursùm cum aliquibus Clariss. P. Jacob. Spreng. *in cit. Hierarchia Ecclesiast. Quest. 4.* existimante, quòd (cum *Bulla Cænæ Can. 18.* ab oneribus Laicalibus eximat bona *Ecclesiarum*, & *Clericorum*, hæc autem bonorum distinctio ostendat, per bona *Ecclesiarum* intelligi Ecclesiastica per bona *Clericorum* ipsa patrimonialia) etiam bona patrimonialia eximantur à tributis *antiquitus pendi solitis*. Sed probari prius debuisset, bona Ecclesiarum iisdem esse immunita, quod, cum factum hucusque non fuerit, nec hoc, ut putem, evincetur; *Bulla Cænæ* de iis solum oneribus loquitur, quæ tendunt in præjudicium Immunitatis Ecclesiasticæ; igitur in antiquitus pendi solitis locum non habet, uti abundanter me demonstrasse existimo & omnibus pateat necessum est,

est, cui arbitrari lubet animo liberiore nec partium studiis occupato. Quam- 38
quam tamen bona Clericorum etiam patrimonialia à novorum tributorum im-
positione immunita esse, in apice juris melius defendi posse existimem cum P.
Engel *tit. sep. cit. de Imm. n. 24. König n. 21. Reiffenstuel n. 248. Layman.*
l. 4. tr. 9. Suarez l. 4. de Immun. cap. 24. n. 4. Clarissimis PP. Pichler
ad cit. tit. n. 30. Schmalzgr. n. 26. qui integrum adhuc recenset
DD. Catalogum.

QUÆSTIO III.

*Utrum Clerici non teneantur concurrere, ad sumptus
operum publicorum, si id exigat utilitas aut necessitas communis?*

S U M M A R I A.

1. 2. 3. Clerici non tenentur concurrere ad utilitatem publicam, ex qua
Commodum non sentiunt 4. quod si tamen sentiant, an teneantur? contro-
vertitur. 5. 6. 7. 8. notatur exorbitans distinctio & sententia R. P. Ranbeck.
9. ad 15. adducuntur ejus fundamenta, 15. 16. sententia hac à TT. CC. & Legistis
communis rejicitur. 17. adfertur alia adhuc distinctio R. P. Schmalzgr. &
communis alias opinio 18. 19. quâ tamen etiam neglectâ indistinctè statuitur
Clericos suo modo ad concursum teneri, 20. 21. 22. 23. & hoc probatur 1. ex
equitate naturali, solvunturque 2. argumenta, quæ contra istam equitatem vi-
brat R. P. Ranbek 24. 25. probatur ex Titulo exigendi concursum, it. ex jure
civili 26. 27. ex consuetudine generali, ipsis S. R. I. recessibus firmatâ eamque
rationabilem esse evincitur. 28. ad capp. non minus & adversus de Imm.
afferuntur tres DD. responsiones 29. 30. negatur concursum exigi à Principe
Titulo jurisdictionis 31. dilucidatur, quâ ratione Laici sint primaria membra Rp.
profana 32. explicantur verba text. cit. laici humiliter & devotè recipiant
cum gratiarum actione 33. ostenditur Consensum Episcopi aut S. Pontificis
non requiri.

AD uberiores Quæstionis hujus intellectum præmitto, eam non pro-
cedere de casu, quò impensæ emergerent in opera etiam publica ex-
pendendæ, ex quibus nulla in Clericos redundaret utilitas v. g. si ædi-
ficari